

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за препоръка на Съвета за среда без тютюнев дим“

COM(2009) 328 окончателен — 2009/0088 (CNS)

(2010/C 128/15)

Докладчик: г-н LUCAN

На 8 юли 2009 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 262 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за препоръка на Съвета за среда без тютюнев дим“

COM(2009) 328 окончателен – 2009/0088 (CNS).

Специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 15 октомври 2009 г.

На 457-ата си пленарна сесия, проведена на 4 и 5 ноември 2009 г. (заседание от 5 ноември 2009 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 81 гласа „за“, 68 гласа „против“ и 9 гласа „въздържал се“.

1. Специфични препоръки

1.1. Относно глава „Препоръчва на държавите-членки“, член 1

1.1.1. Ефикасната защита от излагане на тютюнев дим трябва да се ограничи до работните помещения и най-вече до затворените пространства без обособени зони за пушачи.

1.1.2. Комитетът препоръчва всички обществени места, които се посещават от деца или младежи на възраст под 18 години, да бъдат включени в „други обществени места“, посочени в член 8, параграф 2 от Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО.

1.1.3. Комитетът призовава Съвета да предвиди срок за приемане, по-кратък от предложението от Комисията срок от три години, тъй като има опасност да се изпусне сегашното поколение юноши в средношколска възраст (14 до 18 години), което е изложено на риска да премине от пасивно към активно пушене.

1.2. Относно глава „Препоръчва на държавите-членки“, член 2

1.2.1. „Стратегиите за възпитание и даване на препоръки, провеждани на европейско равнище във всички възпитателни и образователни институции, ще играят съществена роля“. Комитетът препоръчва този параграф да се допълни, като се подчертае много ясно, че е важно стратегиите за информиране и даване на препоръки в началните и средните учебни заведения да са на европейско равнище, за да може всяко дете или младеж да бъде информиран правилно, изчерпателно и редовно какво представлява тютюнопушенето и какви са вредните последици от него, както и за канцерогенните последици от излагането на тютюнев дим в околната среда.

1.3. Относно глава „Препоръчва на държавите-членки“, член 3

1.3.1. Необходимо е политиките за забраняване на тютюнопушенето да бъдат съпроводени с допълнителни мерки като:

в) разширяване на приложното поле на Директива 2004/37 относно експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа така, че да обхване и дима в околната среда;

г) засилване на изискванията за защита на работниците от тютюнев дим в Директива 89/654/ЕИО, като се задължат всички работодатели да гарантират, че в работните помещения е забранено да се пуши;

д) изменение на директивата за опасните вещества (67/548/ЕИО) (1991 г.), за да се класифицира тютюневият дим в околната среда като канцерогенен агент. Така той автоматично ще попадне в приложното поле на директивата относно експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа по отношение на минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място;

е) призив към държавите-членки и Комисията да променят официално определението „излагане на тютюнев дим в околната среда“ (ТДЮС) на „излагане на канцерогенен тютюнев дим в околната среда“ (КТДЮС);

ж) изготвяне от генералните дирекции „Образование и култура“ и „Здравеопазване и защита на потребителите“ на възпитателни стратегии за предоставяне на децата и младежите от всички образователни мрежи на ЕС на правилна, изчерпателна и редовна информация за последиците от употребата на тютюн и излагането на тютюнев дим в околната среда.

1.4. Относно глава „Препоръчва на държавите-членки“, член 4

1.4.1. Трябва също така да се отбележи в края на този параграф „защита от тютюнев дим на обществени места, посещавани от деца и млади хора“ (детски площадки за игра на открито, места за развлечения, дискотеки, на открито или на закрито, клубове, кафенета, посещавани от деца или младежи на възраст под 18 години и други предназначени за тях места).

1.5. Относно глава „Препоръчва на държавите-членки“, член 6

1.5.1. В определението „национални центрове за контакт за борба с тютюнопушенето“ е необходимо да се добави „и за контрол и премахване на излагането на населението на тютюнев дим в околната среда“.

2. Заключение

2.1. Комитетът подкрепя инициативата, с която се цели гарантиране на ефикасно прилагане на член 8 от Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО, за да се създаде напълно лишена от тютюнев дим среда, в съответствие с принцип 1 (параграф 6) от основните насоки на член 8 от Рамковата конвенция, отразени в приложението към предложението СОМ(2009) 328 ⁽¹⁾. Комитетът счита, че европейската препоръка е полезен инструмент, за да се продължи в тази посока, въпреки че не предоставя никакви гаранции. Ако се окаже, че прилагането и ефикасността на този инструмент са недостатъчни, Комисията трябва да предложи в най-близко време инструмент с обвързващ характер.

2.2. Комитетът счита, че е необходимо да се извършат проучвания на европейско равнище относно борбата срещу вредните последици от тютюнопушенето при децата и младежите, както и относно степента на излагане на тютюнев дим в околната среда. С цел да се изготвят ефикасни стратегии и програми за бъдещето, учените би трябвало да проучат и групата на пушачите, за да установят на каква възраст са изпушили първата си цигара и мотивите, които са ги накарали да направят този избор, когато са били деца или младежи.

2.3. Като се има предвид, че Европейският парламент призова държавите-членки да се ангажират до 2025 г. да намалят с 50 % употребата на тютюн сред младите хора, Комитетът счита, че е необходимо да се определи степента на вредни последици при младите пушачи, за да може след това да се формулират европейски цели за държавите-членки, насочени към намаляване на употребата на тютюн сред младежта. Комитетът уточнява, че тук не бива да се разбира, че въвеждането на разпоредбите срещу тютюнопушенето трябва да се разпростре до 2025 г., а напротив, подчертава, че е неотложно приемането на такива мерки, като се имат предвид сериозните последици от тях за човешкото здраве и огромните, свързани с това разходи.

(1) „Ефективните мерки за осигуряване на защита от излагане на тютюнев дим, предвидени в член 8 от Рамковата конвенция на Световната здравна организация, изискват пълно премахване на пушенето и тютюневия дим в определено пространство или среда с цел създаването на среда, която е 100 % без тютюнев дим. Не съществува безопасно ниво на излагане на тютюнев дим и понятия като „прагова стойност на токсичност от вторичен тютюнев дим“ следва да бъдат отхвърлени, тъй като противоречат на научните доказателства“. СОМ(2009) 328 окончателен, Приложение, принцип 1, стр. 11).

2.4. Комитетът счита, че е абсолютно необходимо да се забрани употребата на тютюн, а следователно и излагането на тютюнев дим в околната среда в местата, посещавани от деца и младежи (възрастова група от 0 до 18-годишна възраст) като места за развлечения, клубове, дискотеки на закрито, кафенета, спортни игрища, детски пространства за развлечения и др. Подобна мярка би могла да предпази част от сегашното поколение деца и юноши от възрастовата група от 15 до 18 години, които са изложени на най-голям риск от тютюнопушене или на тютюнев дим в околната среда. Обикновено някои от тях решават да изпушат първата си цигара, когато са на възраст между 15 и 18 години и от пасивни се превръщат в активни пушачи.

2.5. Комитетът счита, че са особено важни програмите, с които се цели в началните и средните училища да се въведе и насърчава здравословен и хармоничен начин на живот. За да осъзнаят рисковете, свързани с употребата на тютюн и с излагането на тютюнев дим в околната среда, децата и юношите следва да имат достъп на европейско равнище до редовна, коректна и изчерпателна информация по този въпрос. Тя може да им бъде предоставяна в партньорство с неправителствени организации, но във всеки случай е важно тази информация да бъде достъпна, периодична, адаптирана към техните желания, интерактивна и новаторска, за да могат да поемат отговорността за самите себе си напълно свободно и да направят информиран избор.

2.6. Комитетът счита, че е необходимо за хората от всички възрасти и социални групи да започнат информационни и образователни кампании за здравословния начин на живот, за да могат хората да поемат отговорността за своя избор, като напълно осъзнават последиците от него, както за тях самите, така и за техните деца.

2.7. Комитетът насърчава неправителствените организации и гражданското общество да организират и подкрепят с участието си действия за защита от излагането на тютюнопушене и на тютюнев дим в околната среда, особено когато тези действия са насочени към лицата от категориите в неблагоприятно положение, тъй като тяхното здравословно състояние ще се влошава и те постепенно ще загубят някои жизнени функции и има опасност да загубят не само социална, но и лична самостоятелност. Във връзка с излагането на тютюнев дим в околната среда е необходимо по-специално да се предостави специална защита за децата в неблагоприятно положение, които произлизат от среди, изложени на вторичен тютюнев дим, както и на „деца и младежи от улицата“ и на други групи, които живеят там.

3. Контекст и общи бележки

3.1. Медико-социална аргументация за употребата на тютюн и степента на излагане на тютюнев дим в околната среда

3.1.1. Както се уточнява в едно проучване „всяка изпушена цигара може да скъси живота на пушача с 8 минути ⁽²⁾“. Тютюнът е главната причина за смърт, болести и нетрудоспособност в Европейския съюз, където всяка година причинява смъртта на близо 650 000 души ⁽³⁾.

(2) Тютюнопушене, Фондация Сорос, 888 Seventh Avenue, New-York 10106, 1992.

(3) Tobacco or health in the European Union: Past, present and future („Тютюн или здраве в Европейския съюз: минало, настояще и бъдеще“), Консорциум ASPЕСТ, октомври 2004 г.

3.1.2. Тютюневият дим е сложна токсична смес, образувана от над 4 000 съставки, сред които токсичните циановодород, амоняк и въглероден окис, както и над петдесет (по-точно 69⁽⁴⁾) други, чиито канцерогенен ефект е доказан, като те са твърде разпространен източник на заболяемост и смъртност в ЕС. От научна гледна точка е обосновано да бъде променено наименованието „тютюнев дим в околната среда“ (ТДОС) на „канцерогенен тютюнев дим в околната среда“ (КТДОС).

3.1.3. Установено е, че продължителното излагане на пасивно тютюнопушене води до същите заболявания, като тези, предизвиквани от активното, сред които рак на белия дроб, сърдечностдови увреждания и детски болести.

3.1.4. Излагането на тютюнев дим в околната среда (ТДОС) може да предизвика при възрастните коронарни заболявания и рак на белия дроб. При тях то може да доведе до мозъчно-съдови заболявания (удар), астма или хронична обструктивна белодробна болест⁽⁵⁾ и да утежни съществуващите преди това заболявания като астма и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ)⁽⁶⁾.

3.1.5. Изследванията и определенията относно рисковете от излагането на тютюнев дим в околната среда се промениха с течение на времето. Трябва да бъде избягвана употребата на изрази като „пасивно тютюнопушене“ и „недоброволно излагане на тютюнев дим“, тъй като опитът от Франция и от други страни показва, че тези думи се използват в някои ситуации, за да се подкрепи идеята, че това излагане е „доброволно“, и поради това допустимо. Новият научен контекст налага да не се говори вече за „тютюнев дим в околната среда“ (ТДОС), а за „канцерогенен тютюнев дим в околната среда“ (КТДОС).

3.1.6. Тютюневият дим в околната среда е особено опасен за децата, тъй като причинява астма, пневмония и бронхит, респираторни симптоми, заболявания на средното ухо и синдрома на внезапна смърт на новородени⁽⁵⁾.

3.1.7. Според предпазливи оценки през 2002 г. в страните от ЕС-25 в резултат от излагане на въздействие на тютюнев дим в околната среда на работното им място са починали 7 300 възрастни, сред които 2 800 непушачи. Други 72 000 смъртни случая, сред които 16 400 на непушачи, са били причинени от излагане на въздействието на ТДОС в домашни условия⁽⁷⁾.

3.1.8. Доказано е, че рискът от появата на рак на белия дроб значително се увеличава с излагане на тютюнев дим като цяло и в работните помещения и че при работниците от ресторантьорството, където се пуши, например е с 50 % по-висок, отколкото риска при работниците, които не са изложени на тютюнев дим⁽⁸⁾.

3.1.9. Излагането на тютюнев дим по време на бременност може да доведе до повишена опасност от малформации, аборти, смърт на плода и преждевременни раждания.

(4) Évaluation d'impact Rand (Оценка на въздействието Rand), Rand Corporation.

(5) Surgeon General (2006 г.), *op. cit.*

(6) Foreman, M. G., D. L. DeMeo, et al., „Clinical determinants of exacerbations in severe, early-onset COPD.“ („Клинични фактори за усложняване на тежката хронична обструктивна и рано възникваща белодробна болест“), *European Respiratory Journal* 30(6): 1124-1130.

(7) The Smoke free Partnership (2006). *Lifting the smokescreen: 10 reasons for a smoke free Europe* („Да разпръснем димната завеса: десет причини за Европа без дим“) *European Respiratory Society*, Брюксел, Белгия.

(8) Siegel M., Involuntary smoking in the restaurant workplace. A review of employee exposure and health effects („Нежелано пушене на работните места в ресторантите. Преглед на излагането на работниците и на последиците за тяхното здраве“), *Journal of the American Medical Association*, 28 юли 1993 г., 270(4): 490-493.

3.2. Социологични аргументи на Евробарометър относно политиките срещу тютюнопушенето и излагането на тютюнев дим в околната среда.

3.2.1. Евробарометър подчертава, че политиките за борба срещу тютюнопушенето се приемат много добре от населението. Така европейските граждани подкрепят съответно до 84 %, 77 % и 61 % забраната на тютюнопушенето в канцелариите и други закрити работни помещения, в ресторантите, кафенетата и заведенията.

3.2.2. Близко 70 % от гражданите на Съюза не пушат⁽⁹⁾, а проучванията сочат, че мнозинството от пушачите желаят да престанат да пушат⁽¹⁰⁾.

3.2.3. Според едно скорошно проучване на Евробарометър относно „Поведението на европейците по отношение на тютюна“, три четвърти от европейците съзнават, че димът застрашава здравето на непушачите, докато 95 % са съгласни, че пушенето в близост до бременна жена може да представлява сериозна опасност за детето.

3.2.4. По приблизителни оценки към края на 2006 г. 28 % от работещите в канцеларии всекидневно са били изложени на околнен тютюнев дим в работното помещение, а през 2008 г. близо 39 % от работещите в кафенета и ресторанти са били в същото положение. Друга наскоро проведена анкета (2006 г.) показва, че около 7,5 милиона европейски работници са били всекидневно изложени на тютюнев дим в околната среда в работното помещение⁽¹¹⁾.

3.2.5. Всяка година употребата на тютюн принуждава европейските икономики да изразходват стотици милиарди за здравеопазване. Тези разходи не се поемат само от хората, които са причина за тях, а са в тежест на цялото население. Смята се, че в ЕС с 27 държави-членки, самото излагане на тютюнев дим в околната среда в работното помещение води до 2,46 милиарда евро разходи годишно⁽¹²⁾ или 1,3 милиарда медицински разходи за заболявания, свързани с тютюна (560 милиона от които за работниците непушачи) и над 1,1 милиарда немедицински разходи, свързани с намаляване на производителността (480 милиона от които за непушачите).

3.3. *Задължението за предпазване на населението от излагане на тютюнев дим в околната среда е свързано с гарантирането на основните човешки права и свободи (правото на живот и на здравен стандарт)*

3.3.1. *Задължението за защита от тютюневия дим, посочено в член 8 от Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО, се корени в основните права и свободи на човека. Предвид опасностите от вдишване на вторичен тютюнев дим, задължението за защита от тютюнев дим се съдържа имплицитно в правото на*

(9) Показатели за здраве на Европейската общност, показател № 23 „Редовни пушачи“: http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/echi/echi_fr.htm.

(10) Fong G.T., Hammond D., Laux F.L., Zanna M.P., Cummings K.M., Borland R., Ross H., The near-universal experience of regret among smokers in four countries: findings from the International Tobacco Control Policy Evaluation Survey. („Съжалението, почти всеобщо преживяване при пушачите в четири страни: заключения от доклада за оценка на политиката на контрол на тютюна“), *Nicotine and Tobacco Research*, декември 2004 г., 6 приложение 3, стр. S341-S351.

(11) Jaakkola M. Jaakkola J. (2006), Impact of smoke-free workplace legislation on exposure and health: possibilities of prevention („Въздействие на законодателството за работни помещения без тютюнев дим върху излагането и здравето: възможности за превенция“), *European Respiratory Journal* 28, 397-408.

(12) SEC(2009) 895, стр. 3, параграф 2.1.2.

живот и правото на възможно най-високи стандарти за здравеопазване, така както са утвърдени от много международни правни документи (включително Устава на Световната здравна организация, Конвенцията за правата на детето, Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация спрямо жените и Международния пакт за икономически, социални и културни права), които са официално включени в преамбула на Рамковата конвенция на СЗО и са признати в конституциите на много нации.

3.3.2. Задължението за защита на отделния човек от тютюнев дим е конкретен израз на задължението на правителствата да приемат законодателство за защита на лицата от всяка заплаха срещу техните основни права и свободи. Това задължение се разпростира върху всички лица, а не само върху определени групи от населението.

3.4. Международен и европейски контекст

3.4.1. В САЩ Агенцията за защита на околната среда и Министерството на здравеопазването и социалните услуги класифицираха тютюневия дим в околната среда сред канцерогенните вещества за човека за първи път през 1993 г. и за втори път през 2000 г. Международната агенция на СЗО за изследване на рака направи същото през 2002 г.

3.4.2. В световен мащаб Рамковата конвенция за контрол на тютюна, подписана от 168 страни и ратифицирана от 141, в това число Европейската общност, признава, че „научните изследвания безспорно са установили, че употребата на тютюн и излагането на тютюнев дим са причина за смърт, болести и неработоспособност“. Конвенцията налага на Общността и на нейните държави-членки да разледат проблема с излагането на тютюнев дим в затворените работни помещения, обществения транспорт и затворени обществени места. Член 8 от същия текст установява задължение за предоставяне на защита от излагане на тютюнев дим.

3.4.3. Според европейската стратегия на СЗО от 2004 г. в областта на политиката за спиране на тютюнопушенето мярката с най-голям успех за постигане на въздържание в дългосрочен план е настойчиви препоръки от лекар в продължение на повече от десет минути.

3.5. Анализ на въздействието относно най-благоприятната възможност измежду петте възможни варианта на европейска политика

3.5.1. На 30 януари 2007 г. Комисията публикува Зелена книга „Към Европа без тютюнев дим: политически опции на ниво ЕС“ (COM(2007) 27 окончателен), която даде основание за започването на обществено разискване. Петте възможни варианта за европейска политика са: 1) запазване на статуквото; 2) доброволни мерки; 3) открит метод на координация; 4) препоръка на Комисията или на Съвета; 5) обвързващо законодателство.

3.5.2. В своя анализ на въздействието Комисията уточнява, че поради задължителния си характер вариант 5 (обвързващо законодателство) би довел до намаляване до максимум на вредите, свързани с тютюневия дим в околната среда, като се има предвид, че той действително може да премахне всякакво излагане на тютюнев дим в закритите работни помещения. Въпреки това прилагането на този вариант ще отнеме значително повече време, отколкото вариант 4 (препоръката на Съвета). Вариант 1 (никаква промяна по отношение на сегашното положение) би довел до най-малък напредък за намаляване на наличието на тютюнев дим в околната среда и свързаните с него вреди за здравето. Очаква се,

че в този случай сегашното развитие на борбата срещу тютюнопушенето може да продължи, но със забавен темп. Политики 2 и 3 имат сходни ефекти и в сравнение с вариант 1 (статукво) водят само до незначително намаляване на тютюневия дим в околната среда. Мярка 3, тоест прилагането на отворения метод на координация може да се окаже бавен и непригоден за решаване на проблема като тютюневия дим в околната среда. Що се отнася до вариант 4 (препоръка на Комисията), нейното въздействие би било ограничено, тъй като тя може да не предизвика усещане за съпричастност сред държавите-членки. Очаква се, че благоприятните последици на вариант 4 за здравето биха били по-големи, поради ефекта на съпричастност, до който той би довел, и че това въздействие може да се осъществи сравнително бързо.

4. Най-уязвими целеви групи, изложени на тютюнев дим в околната среда, и стратегии за решаване на проблема

4.1. Групите, които в най-голяма степен са уязвими на излагане на тютюнев дим в околната среда, са децата, младите хора, безработните, категориите в неблагоприятно положение и работещите в сектора на хотелиерството и ресторантьорството.

4.2. Що се отнася до причините, необходимо е да се подходи към проблема с излагането на тютюнев дим в околната среда успоредно с употребата на тютюн и спецификите на съответната целева група. 80 % от европейските граждани-пушачи са заявили, че пушат и вкъщи. Стратегиите, насочени към намаляването на потреблението на тютюн и излагането на тютюнев дим в околната среда трябва да са насочени най-вече към децата, младите хора и родителите.

4.3. 31 % от гражданите на ЕС на възраст 15 и повече години заявяват, че пушат (26 % всеки ден, а 5 % - от време на време ⁽¹³⁾). При децата процентът на пушачите расте много бързо за възрастта над 11 години. Много високите равнища на употреба на тютюн, които се наблюдават при децата до 18 годишна възраст, затвърждават мнението, че младите хора започват да пушат, когато са още непълнолетни ⁽¹⁴⁾. Анкетата на Евробарометър не съдържа никакви данни за първата употреба на тютюн, но някои страни разполагат с национални статистики ⁽¹⁵⁾, в които се уточнява, че „мнозинството от пушачите (53 %) са започнали да пушат в детството си: 5,5 % са пушили за първи път преди 15-ата си година; 47,5 % са изпушили първата си цигара на възраст от 15 до 19 години“. Повече от половината от пушачите от мъжки пол (51,4 %) са започнали да пушат на възраст между 15 и 19 години. Сред най-уязвимите социални категории децата от улицата изпушват първата си цигара преди 5-ата си година ⁽¹⁶⁾. Животът на улицата, по-специално за децата, младежите или възрастните от категории в неблагоприятно положение, върви заедно с висока степен на употреба на тютюн и излагане на тютюнев дим в околната среда.

⁽¹³⁾ Евробарометър 253, март 2009 г., Survey on Tobacco („Анкета относно тютюна“), автор The Gallup Organisation, Унгария, стр. 7, параграф 1.

⁽¹⁴⁾ Tobacco Free Policy Review Group. (2000), *Towards a tobacco free society: report of the Tobacco Free Policy Review Group* („Към общество без тютюн“, доклад на Контролната група за политиката на изключване на тютюна), Government Publication. Stationery Office, Dublin, (<http://www.drugsandalcohol.ie/5337/>), стр. 29, параграф 1.

⁽¹⁵⁾ Национален статистически институт на Румъния.

⁽¹⁶⁾ Terapii Asociate pentru Integrearea Copiilor Străzii („Свързани терапии за интегрирането на бездомни деца“), Eugen Lucan, изследвания за получаване на магистърска степен, 1996 г.

4.4. Местата за развлечения (клубове, дискотеки на открито или на закрито, и др.) са зоните, в които излагането на тютюнев дим в околната среда е повишено и опасно, както за клиентите (юноши, млади хора и други категории), така и за работещите (персонал от развлекателните индустрии, хотелиерството и ресторантьорството). Излагането в продължение на четири часа на тютюнев дим в околната среда в дискотека е същото като да живееш в продължение на месец с пушач⁽¹⁷⁾.

4.5. Необходими са не само медийни стратегии за повишаване на информираността, но също и дори повече образователни подходи с превантивна цел. По отношение на рисковете от употреба на тютюн и излагането на тютюнев дим в околната среда, неправителствените организации създадоха новаторски услуги за информиране, възпитание и обучение в интерес на децата и юношите. Едно решение на европейско равнище би могло да бъде всеобщото прилагане на тези модели на добри практики, като се въведат програми с възпитателен характер и се предоставят услуги за подпомагане посредством европейските мрежи на бюрата за препоръки за гражданите и училищните центрове за ориентирани за родители и деца. Общностните клубове за деца и родители и образователните програми като например Училище за родители или Университет за родители са модели на добри практики, които могат да допринесат за предотвратяване на тютюнопушенето и намаляване на излагането на тютюнев дим в околната среда в училище, а също така и най-вече в семейната среда (в нея европейското законодателство зачита неприкосновеността на личния живот).

5. Позитивни медийни кампании, основани на подробна информация за по-добро здраве, ще намалят по естествен начин потреблението на цигари и степента на излагане на тютюнев дим в околната среда

5.1. На европейско равнище в медиите бяха организирани две кампании срещу тютюнопушенето: „Осмелете се да кажете не“ (2001-2004 г.) и „Помощ: За живот без тютюн“ (2005-2008 г.); целта им беше да се изтъкнат вредните последици от пасивното пушене и да се насърчи начин на живот без тютюн, главно сред младите хора.

5.2. Що се отнася до изменението на Решение 2003/641/ЕО на Комисията от 5 септември 2003 г., Комитетът счита, че всяко предупреждение би трябвало да съдържа и ясни сведения за съдържанието на цигарите, естеството на токсичните канцерогенни

вещества, по-специално консервантите и веществата, които се използват при тяхното производство, както и други подробности, като например номер на безплатна телефонна линия или на уеб-сайт, чиято цел е да подпомага пушачите да спрат да пушат.

5.3. Въпреки че 80 % от пушачите или бившите пушачи си спомнят за някоя кампания срещу тютюнопушенето, 68 % от тях заявяват, че действия от този вид не са ги накарали да престанат да пушат⁽¹⁸⁾. Комитетът счита, че се налага да започнат кампании за информиране и повишаване на осведомеността въз основа на следните принципи:

- наблягане на значението на дишането като жизненоважна функция за човека и на взаимозависимостта между качеството на вдишвания въздух и качеството на живота („Ние сме това, което дишаме!“);
- насърчаване на предоставянето на точна и изчерпателна информация;
- използване на принципите на позитивното внушение, насочено към изграждане на здравословен начин на живот, чрез който да бъдат „забравени“ цигарите и местата, в които има вторичен дим;
- промяна на посланието в зависимост от различните целеви групи и от мотивациите на различните възрастови групи (за младите хора например значението на ефективността и представата за себе си);
- в областта на спорта, възпитанието и културата насърчаване и развиване на дейности, които по дефиниция изключват употребата на тютюн: състезателни спортове (плуване, футбол, колоездене, хандбал), методи за тренировка, самозащита или себепознание (карате, тай-чи, йога⁽¹⁹⁾, ки-гонг и др.), както и философски системи, които забраняват тютюнопушенето; степента на излагане на тютюнев дим в околната среда в обществените пространства, обхванати от тези възпитателни програми, трябва да продължи да клони към 0 %;
- посочване като пример за подражание на личности от областта на спорта, културата или политиката, които водят природосъобразен живот и не пушат.

Брюксел, 5 ноември 2009 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

⁽¹⁷⁾ M. Nebot и др., Environmental tobacco smoke exposure in public places of European cities („Излагане на тютюнев дим в околната среда на обществени места в европейските градове“), Tobacco Control, февруари 2005 г., 14(1), стр. 60-63.

⁽¹⁸⁾ Евробарометър 239/2005, януари 2006 г., стр. 58-59.

⁽¹⁹⁾ В едно проучване, публикувано в интернет, се подчертава, че 37 % от анкетираните лица, които са били пушачи до преди да започнат да се занимават с йога, след това са престанали да пушат. Освен това никой от тях не е употребявал наркотици (вж. <http://yogaesoteric.net/content.aspx?lang=RO&item=3869>).